

obljubi purana, nagovarja kupca, kako da je to izvrstno vino, da boljšega ni v celi okolici. In kaj pa kupec? — No ta se zanaša na mešetarja in dobro njemu plača misleč, da ta njemu poišče najboljšega vina. Na ta način pojema zaupljivost v našo izvrstno ljutomersčino, in če bo tako šlo naprej, ne bomo mogli kmalu svojega izvrstnega vina prodati. K temu pa še v zadnjih letih so nam naši mešetarji začeli celo kupce pošiljati na Ogersko češ, da so ogerska vina ravno tako jaka, kakor ljutomerska, in res naše vino je po takem prišlo v diskredit. Ne bode toraj druge pomoči, nego znebiti se prvič mešetarstva in drugič vpeljati v Ljutomeru sejme za vino. Zavaljo tega bode vpeljana ova „naznanilna knjiga“. V to knjigo namreč posestnik, ki bode hotel svoje vino brez mešetarja prodati, da vpisati svoje ime, gorice, koliko vina ima in ceno; kupec pa si vino poišče in poskusi sam. Garancijo, da je to res tisto vino, ki je naznanjeno, prevzame „vinorejsko društvo“. Sejmovi za vino bodo dvojni: prvi za mošt precej po bratvi v prvi polovici meseca novembra; za vina pa od 1.—15. februarja. Toti sejem pa se letos še ne more odpreti, ker ni za-nj nobenih priprav in tudi še niso od vis. ministerstva potrjeni. Želeti bi bilo, da bi se vinorejskega društva vdeležilo več kmetov, ker društvo dobiva podpore, katero deliva med ude in posestnike, da bi popravili svoje gorice.

J. K.

Iz slov. graškega okraja. (Novi okrajni zastop) ima sedaj svojega narodnega načelnika in jegovega namestnika. G. Bart in g. Bošnar sta v ta posel bila od cesarja potrjena in sta 18. avgusta prisegnila vpricho novega vodje c. k. glavarstva g. Rnpnika. Ta prigodek nam je bil jako všeč; kajti prestrigel je ono sejo starega okrajnega zastopa, katero je bil gospod načelnikov namestnik poprejšnjega okrajnega zastopa na 22. avgusta sklical, da bi se seveda vzmislilo poprejšnje nemčurske večine 2 nova uda v okrajni šolski svet volila in da bi se slovenskemu okraju hranilnica, za katero je moral celi okraj dober stati, z rezervnim fondom 6000 gold. vred vzela in mestu izročila. Toda namesto razpisane seje starega okrajnega zastopa, bila je 22. avg. seja novega okrajnega odbora, pri kateri so se za celi okraj važne reči razpravljale. Kar slovenjgraški rotovž stoji, se še tam nikdar ni kako uradno slovensko pismo pisalo, kakor pri tej seji 22. avg., koje zapisnik se je od kraja do konca ves slovenski pisal. Ko je glasoviti Lohninger to strašno budodelstvo zapazil, je od same jeze kar le skakal! Pa vse ni nič pomagalo; večina ga je opomnila na postavno pravico, slovenskega jezika pri uradovanju posluževati se in da je bil nemčurski okrajni zastop v svoji prvi dobi pod načelništvom g. Lohningerja celo sklep storil, da se v slovenjgraškem okrajnem zastopu slovenska beseda še ohrniti ne sme. Gospod načelnik je po slovenskih okrožnicah gospode okrajne zastopnike na 5. september k seji

sklical, pri kateri so se jako važne reči razpravljale, o čemur bomo prihodnjič poročali, če nam kdo kaj naznani.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Naš cesarjevič Rudolf vrnivši se iz Karfa obiskuje sedaj važniša mesta v Dalmaciji; povsod sprejemajo ljudje prihodnjega našega vladarja z velikim veseljem in sijajno; 7. sept. pride v Zagreb. — V Gradcu je umrl vseučilišni profesor in bivši deželni poslanec dr. Michl, mož visoke učenosti in blagega srea. — Nemškutarski državni poslanec g. Holzer je blizu Celovca na svojem posestvu bivajoč tepen bil od ponočnjakov, da bo težko shodil. Na Kranjskem so premogove jame na 130 fl. cenjene, na katerih pa je bilo 93.000 fl. vknjiženih, prodali za 11 fl. — zglad novošegne sleparije. Tako zvani „Bauernverein von Rosengrund“ pri Omureku, ki je tudi med Slovence na Pesnici pri „Waingerlu“ prišel rogoviliti in g. Seidla božat, je v Otersbachu zboroval. Toda eden izmed govornikov je tako robato zoper duhovnike in politično tako telebasto govoril, da je shod od navzočega okrajnega glavarja bil razpuščen. — Gališki deželni zbor je vlada naglo razpustila, ker je vendarle hotel proti Rusom v pismu do cesarja nekako rogoviliti. — Na Dunaju je prenehal veliki, katoliški, v nemščini pisani list: „Volksfreund“. List je izhajal 29 let in je bil tudi pri nas razširjen, zlasti pri duhovnikih, dokler ni začel med nemške centraliste in začel zoper Slovane pisati. — Pri Požunu na Ogorskem se vršijo velike vaje pjonirjev. Magjarski ministri hočejo letni davek na cukar iz repice nastaviti na 6 milijonov in po malem potisnoti do 10 milijonov; dače na Ogorskem so itak že silne. Mažuranič ban je zbolel. Vojaški poveljnik Mollinary je šel na odpust; pravijo, da se ta prijatelj Slovanov ne vrne več na svoje mesto. Hrvatski sabor se bo posvetoval o postavi zoper oderuhe. — Ribarji v Istriji in Dalmaciji so letos srečni, nalovili so 400.000 centov rib. Turki so zopet 31. avg. vdrl v Dalmacijo in odgnali mnogo živine avstrijskih podložnikov.

Vnanje države. Nemški cesar obiskuje sedaj marljivo vojaške vaje svoje velikanske armade. Pruski vohuni so na Dunaju v arsenalu podmitali več uradnikov in izvedeli skrivnosti, kako se zlivajo naši novi Uhacijevi kanoni; Prusi jih bodo tedaj zamogli ponarejati. — Utrjenje Rima z šancami in 240 kanoni bo stalo 5 milijonov. — Bivši predsednik francoske republike, slavni govornik in pisatelj Thiers je blizu Pariza naglo umrl 80 let star. — Rumuni so odločno že stopili v boj zoper Turka in je šla njihova vojna čez Donavo proti Plevni Osman-paši za hrbet; Srbi pa še delajo priprave. V Belgradu se višji oficirji neprenehoma posvetujejo. Ob Drini se mislijo Srbi samo braniti, drugod pa napadati: Hrvatovič je namenjen

iti proti Vidinu, Lješanin proti Nišu in Nikolič v Sjenico.

Ruski-rumunski-črnogorski-turški boj.

Lani 31. avgusta so Turki dobili novega sultana; obletnico so hotli letos obhajati z zmagovitim napadom na rusko vojsko, katero obdajajo med Donavo in Balkanom od 3 strani. Ali že se kaže, da so preslabi. Od južne strani Sulejman-paša ni bil več v stanu prodirati. Ob Šipkinem klanecu se mu je glavna sila razbila. Od 50.000 mož je skoro polovico zgubil, z ostanki se pa je v Kazanlik vrnil nazaj. Pravijo tudi, da je 19.000 mož poslal Osman-paši črez Trojan, 20 ur proti zahodu. Šipkinovo sotesko imajo Rusi in so njo silno zašancali. Cesar Sulejman od juga ni mogel, to sta storila Mehemed-paša od izhoda in Osman-paša od zapada. Mehemed-paša je 31. avgusta zgrabil z 25.000 Turki generala Leonova pri Sadini, ki je imel samo 3000 pešakov, 500 konjenikov 10 kanonov. Toda Leonov se je junaško branil celi den in se je zvečer umaknil nazaj do glavne ruske vojne pod cesarjevičem. Ta vojna ni namenjena napadati, ampak le braniti se, dokler ne bo Osman-paša iz Plevna vržen. Osman-paša je 31. avg. tudi napal Ruse pri Žgalici blizu Plevna, toda nesrečno. Rusi so ga pustili napadati celi den v močne šance, na večer so pa planili vun iz njih in Turke zapodili nazaj, Rusov je palo 500, Turkov pa 2000. To je prva slavna zmaga Rusov na prostem bojišču. Sedaj se je bržčas začel glavni napad na Osmana. Kajti 3. sept. sta ruska generala Imeretinski in Skobolev po strašnem krvi prelivanju Turkom vzela Lovae, 8 ur na jugu od Plevna. Zadi za Plevnom pa se bliža Osman-paši od Donave sem rumunski knez z 30.000 Rumuni. Osman je tedaj že precej zajet. Meseca avgusta so Rusi črez Donavo prepeljali 90.000 novih vojakov. Carska garda, 60.000 mož, prehaja ravno sedaj Donavo. V Aziji so Turki morali zapustiti Kavkaz. Ruski general Albazov jih je v morje zapodil iz njihovega zadnjega mesta: Suhum-kale, kamor so bili 19. maja prišli.

Za poduk in kratek čas.

Ortice iz slovanskega bojišča v Aziji in Evropi.

XI. Soteska ali klanec skozi Balkan-goro od Šipke na južni strani do Gabrove na severnem znožju je 6 ur dolga in na sredi 3954 črevljev visoka, tedaj tako, kakor naše Pohorje med sv. Arijhom in Veliko kapo. Stezo skozi klanec je 20. avgusta varovalo 3000 Rusov, ki so bilo posebno na višini dobro zašancani. Ker je 50.000 Turkov tukaj hotlo prodreti, je nastal ljut boj, ki je trajal 10 dni in se je končal s tem da so bili Turki strašno razdžani in zbiti nazaj. Boj popisuje angleški major Forbes, ki je na ruski strani stal in gledal, tako-le:

V torek zjutraj sem zvedel v ruskem glavnem stanu, da gre Sulejman-paša s 40 bataljoni proti Šipki-soteski. Precej sem jezdil proti jugu. In res je Sulejman uže 19. avgusta vzel vas Šipko in je 21. začel napadati sotesko, ki je od Rusov bila zasedena. Skoraj neprenehoma so se bojevali. V sili so Rusi naglo potrebovali pomoči. Vodolskega polk je marširal tako urno, da ljudje dva dni niso ne spali ne kuhali; polkovnik je peljal svoje ljudi naravnost skozi Gabrovo; vozovi z ranjenci so vedno drdrali po cestah, njim nasproti pa so šli municijski vozovi proti Šipki. Uže pred dnem se je začela kanonada. Grmenje je bilo vedno hajše in vedno so prihajali ranjenci. V Karavli je bilo vse polno težko ranjenih, posebno mnogo častnikov, med njimi tudi 2 polkovnika. Boj v Šipki-soteski se pač sme imenovati boj ruskih častnikov. Palo jih je 98 in 1 general. 21. avg. je bila vsa ruska moč v soteski pod poveljem generala Radeckega, in je imela 20 bataljonov, t. j. 17.000 mož, kateri pa so v prejšnjih bojih uže mnogo trpeli. Ko se je dan poznal, je strelna brigada Mirskega polka napadla pozicijo Turkov, ki je žugala desnemu ruskemu krilu. Ob enem pa so Turki hoteli Ruse zajeti; razširili so svoje levo krilo, da bi prešli v globoko dolino, ki je vmes, in da bi dobili nasprotno višave v hrbtu Rusom. Oba napadujoča oddelka sta se v dolini trčila in vnel se je hud in trdovraten boj. Ker so višave bile v turških rokah, morali so vojaki nezavarovani iti v dolino in so bili izpostavljeni kanonskemu ognju, iz gostega lesovja turške pozicije pa so jih podirale kugle iz pušk. Cesta je tako izpostavljena, da je silno težko preskrbovati se s strelivom. Turki so raztresli cele oddelke strelcev, ki gotovo niso imeli druge naloge, kakor močno streljati na vse, kar bi se jim iz ruskih vrst pokazalo. Ko sem šel jaz gori, da bi gledal zanimivi prizor spodaj, streljalo je na mojo kapo takoj kakih 7 strelcev. Streljanje pušk na ruske pozicije je trajal celi dan, dokler turške pozicije niso bile vzete.

Od nekaterih štabnih oficirjev zvedel sem te podrobnosti: Turki so začeli boj 21. avgusta, napadaje strmine nad sotesko. V soteski samej je bila bulgarska legija in eden polk 9. divizije; oba ta oddelka sta bila po prejšnjih bojih jako oslABLJENA in nista štela nad 3000 mož s 40 kanoni. Iz Trnove nista mogla pomoči dobiti, ker je 14 ur daleč. To je bila huda napaka. Pešica Rusov se je hrabro bojevala in Turki niso imeli nobenega dobička, akoravno so napali skrajno črto ruskih utrjenj na najvišjem vrhunci soteske. Rusi so položili rove, ki so ravno takrat zleteli v zrak, ko se je čelo turških napadujočih čet nad njimi zbralo. Več Turkov je bilo v kose raztrganih. Izgubili so Rusi prvi dan samo 200 mož, večidel iz bulgarske legije.

Drugi den 22. avgusta boj ni bil posebno hud, ker so Turki vedno le poskušali, iti okolo